

Segona época de

L'ART DEL PAGÉS

Periódich agrícola independent.

PORTA-VEU DE LA CLASSE AGRICULTORA Y DEFENSOR
DELS INTERESSOS RURALS.

LOS DEFENSORES DE NOSTRAS HORTAS. — (La Pagesia. — N.º 185 de 1895.)

Figura 436. — Rossinyol (*lusciniola vera*).

UN' ALTRA LLUM INVISIBLE.

SA RELACIÓ AB LA AGRICULTURA.

Un quant temps enrera se parlá molt d' aquella extraordinaria llum, descuberta per Roentgen, que té la original particularitat de no ser visible pe'ls nostres ulls, y de poguer passar de part á part los cossos anomenats opachs, més ó menys depressa, segons la den-

COLABORADORS.

Dr. D. Casimiro Brugués, professor químic.
D. Joseph Bayer y Bosch, enginyer.
» Frederich Benessat, químic.
» Geroni Bolivar, enginyer.
» Mariano Capdevila y Pujol, enginyer.
» Joseph Camp y Pradell, propietari rural.
» Pau Estruch, viticultor.
» Manuel Gispert, enginyer.
» G. J. de Guillen-García, enginyer.
» Joseph Mas, agricultor.
» J. Maspons y Camarasa, escriptor.

D. Rafel Mir, viticultor.
» Joan Miravent y Colomer, viticultor.
» Emili Pascual y Amigó, agricultor.
» Joseph Porta, professor veterinari.
» J. Pradell, agricultor-propietari.
» Leopoldo Rius, viticultor.
» Ramon Roigé, farmacèutich.
» Emili Tarré, naturalista.
» Manuel Terré y Cirera, metje.
» Antoni Torrents y Monner, périt químic.
» Anton Ubach y Soler, ampelógrafo.

DIRECCIÓ: D. Francisco X. Tobella de Argila, périt agrónomo.
Primpcesa, 11, 3.er — BARCELONA.

La subscripció se paga per anyadas de 5 pessetas y á la bestreta, al carrer del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria.

ANUNCIANTS.

Maquinaria agrícola.

Albert Ahles.
Valls germans.
Enrich Soler.
M. Salvatella.
Moratones y C.^a
Máquinas per' empeltar

Guanos y adobs, sulfres y sulfats.

J. Alesan.
Permanent nitrate committee.
Amadeo Cros.
Sofre gris de Biabaux.

Ceps americans.

Estació Ampelográfica Catalana.
Martial Ombrás.
Mir, Romeu y C.^a
Ceps americans per vendre.

Arbres.

Joseph Tobella.
Joan Camprubí.

Varios.

Liniment Boyer-Michel
Ea Catalana de Segurs.
Talpicida-Almera.
Turtós de coco y de llinosa.
Banch Vitalici de Catalunya.
Fábrica de vidriería de Joan Vilella y C.^a
Apicultura movilita ó moderna.
Protector de suro pera empeltar las vinyas, per J. Rabasa.
Mástic vegetal inalterable.
Successor de A. Bosch.

Llibres.

Construcciones é industrias rurales.
Biblioteca Agrícola Catalana de L' Art del Pagés.
Reglas prácticas pera obtener bons olis.

SUMARI:

Figura 436. Rossinyol — Un' altra llum invisible. Sa relació ab la agricultura, per M. Terré. — Lo pugué de la perera y medi de combatre'l, per T. B. y B. — Replanteig de vinyas á Catalunya. Conferencia donada en l' Ateneo Barcelonés per D. Joaquim Aguilera. — Programa del Concurs Agricol.

VARIETATS. — Cassa d' esparvers, per Emili Pascual Amigó.

NOTICIAS, CULLITAS, FIRAS Y MERCATS. — Tomatechs tardans. — Lo gerani com arbre. — Desde 'l Bruch. — Fira de Santa-Creu. — Mercat de Sant Celoni. — Successors de Amador Pfeiffer.

sitat d'aquets, per qual virtut, projectant sobre una placa sensible los raigs d'aqueixa llum misteriosa, se pogueren treure fotografias que revelaren algunas interioritats dels cossos orgànichs posats baix la influencia d'aquella, de lo qual se'n feren entre altres, diferents aplicacions á la medicina.

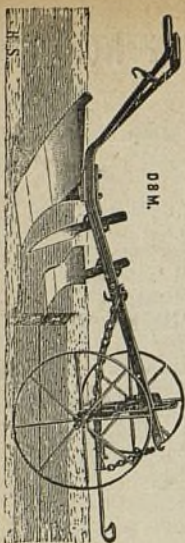
Mes, la extraordinaria admiració que causá eix descobriment no la trovam prou justificada, donchs si 'ls que aixís se sorprenían s'haguessin fixat més ab las lleys ja conegudas de la llum solar, haurían trovat, sense treure importancia al descobriment, que la té y molt gran, que algunas de las propietats, las que més xocaren, d'aqueixa nova llum, ja las tenia en alguns de sos elements la del astre central de nostre sistema planetari. Y com aixó, encara que no ho paregui, está relacionat, ó més ben dit, es de verdader interès pera la agricultura, per eix motiu ne parlarém lleugerament als lectors de L' ART DEL PAGÉS, pera cridarlos la atenció sobre alguna propietat de la materia, que ells ja tenen prou coneguda segurament, pera que recordantla de nou puguin exclamar ab aquell aforisme tant sabut: *Nihil novum sub sole*.

Avans que Roentgen publiqués sos experiments, que li han donat fama universal, los sabis ja coneixían un'altra llum, que tampoch poden veure los nostres ulls, que no acusa 'l més petit cambi de temperatura, y que á pesar d'aixó es tant necessaria á la vida vegetal, que sens ella, com diré després, no sería suficient la millor iluminació pera 'l desentrotlló de moltes especies de plantas verdas. Me refereixo als raigs químichs del espectre solar.

Quand la llum del sol se fa passar per un prisma ó lente transparent de cristall ó de flintglass, tors la seva direcció y 's descompon en los colors que, posats pe'l ordre de menor á major de la seva desviació, son los següents: *roig, color de taronja, groch, vert, blau clar, blau obscur ó indich, y morat ó de viola*. Lo viola, com se veu, es lo que més se desvia de la direcció de la llum blanca, y 'l roig lo que 's desvia menos. La colecció d'aquets colors es lo que se'n diu lo espectre solar, que no podém analizar detingudament per no ser eix nostre objecte; sols parlarém d'algunes de sas propietats.

Lo poder lluminós de dits colors no es pera tots igual; lo máxim se trova al groch y 'l mínim al viola.

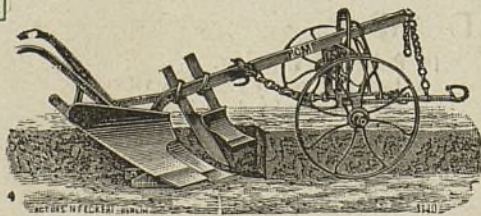
La calor del sol no ha sigut tampoch distribuïda en igual pro-

Instrument aratoris de totes classes y sistemes.—Catàlechs gratis (de franch.)

Bombas pera traure vins, pera regar, per agolaments é incendis.—Prempsas y Filles pera vins.—Aradas, Desgranadoras de blat de moro, Ventadoras, Cedassos, Talla-pallas, Trituradoras de grans, etc., etc.—Batadoras, Segadoras y Rasclets.—Aparells pera combatre lo mildew y la Pyrala.—Básculas y mànegas de totes classes.—Gran assortit d'articles pera cellers y botillerias.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

GRAN DEPÓSIT
DE
MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA
DE
Albert Ahles

SUCCESSOR DE LA SUCURSAL NOEL DE PARÍS.

Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

INSTRUMENTS ARATORIS DE TOTES CLASSES Y SISTEMAS.
Catàlechs gratis (de franch.)

Ayuntamiento de Madrid

GRAN DEPÓSIT
DE
MAQUINARIA AGRÍCOLA Y VINÍCOLA
DE **ALBERT AHLES**
Successor de la Sucursal Noel de París.
Passeig de la Aduana, 15, Barcelona.

porció que la forsa lluminosa; aixís la máxima de calor dins del espectre es al roig, y 'l mínim al viola. Però encara es més notable que pe'l costat y més enllá del roig, *ja fora del espectre*, la forsa de la calor es major que dins del roig, essent sensible á gran distancia d' ell.

Además, la llum del sol exerceix una acció química molt marcada sobre algunas substancias. Las sals de plata, lo sulfat de quinina, las materias colorants, com per exemple, la clorofila vegetal, son impresionadas per los raigs del sol. Aquesta energia química, pera nosaltres molt interessant, no correspon ni á la forsa lluminosa ni al poder calorífich. Es major al extrém viola, y á la manera de la calor pe'l cantó del roig, també la forsa química passa més enllá y fora del viola, y allí ahont nostra vista res distingeix, ni 'l termómetro acusa 'l més petit cambi de temperatura, es lo lloch en que eixa forsa mostra més energia.

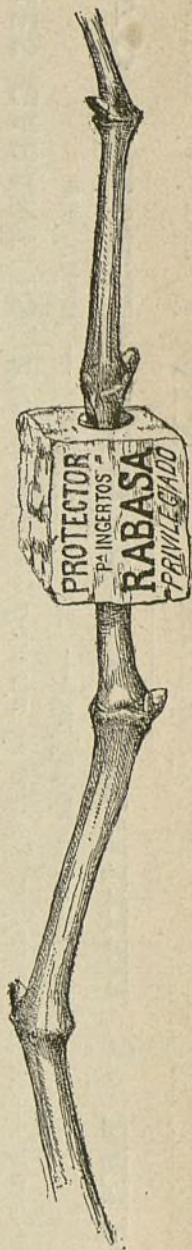
De manera que la llum del sol la podem considerar descomposta en tres espectres: lo visible ó dels colors, únich que impressiona á la vista; ocupa la part del mitj: lo calorífich, está compost dels raigs menos refrangibles, y 's trova desviat cap al costat del color roig: lo químic, es lo més refrangible y 's desvia envers lo viola. La observació d' aquestas cosas fa compendre que no son una concepció abstracta dels físichs eixas tres forsas, sino que tenen una existencia ben real y positiva y en certa manera independent las unas de las otras. Aixís ho confirma 'l que alguns cossos son transparents pera la llum, sense serho pera la calor; altres deixan passar la calor, oposantse al pas de la llum, y altres no obstant ser transparents pera la llum, absorbeixen los raigs químichs. L' aygua, lo cristall y altres, son transparents pera la llum y pera la calor; la dissolució d' alum deixa passar los raigs lluminosos y no 'ls calorífichs; la de iodo ab sulfur de carbono, que es negra, no deixa passar la llum, però sí la calor; y finalment, la de sulfat de quinina, que es transparent pera la llum, s' oposa al pas dels raigs químichs.

Y feta aquesta exposició, passém á parlar de la part que té més relació ab l' agricultura.

La energia química tramesa á las plantas per la radiació solar es tan necessaria pera la assimilació, que si la clorofila (pigment vert de las plantas) se trovas privada dels raigs que ella absorbeix, que son precisament los químichs, la assimilació dels compostos

PROTECTOR

DE SURO

PERA EMPELTAR
LAS VINYAS.

VENTATJAS DEL PROTECTOR DE SURO PERA L' EMPELT DELS CEPES

Lo suro que, com es sapigut, es un gran allunyador del fret, aixís com un bon conservador del calor, es per l' operació del empelt d' excelents é incomparables propietats.

Además de la ventatja d' abrigar millor l' unió, preservantla de l' inclemencia del temps, la subjecta, expeleix l' humitat y fa soldar de la manera més perfecta que 's puga desitjar.

Ab lo **Protector** de suro 's poden empeltar los cepes de tots gruixos fins los més prims; en lo mateix temps se n' empeltan molts més que per lo sistema antich, é impideix que li surtin al empelt las arrels superiors, tant perjudicials á aquestas plantas y que tant treball dona lo tallarlas.

Per aquest sistema 's suprimeixen las lligadas ab rafia y, per consegüent, lo molest y entretingut treball de lligar lo; la planta no produheix goma, adquireix més vigor y ufana, y al engroixir-se, ell mateix romp lo **Protector**, fentlo saltar.

Ab lo **Protector** de suro, 'l mateix any comensa á produhir alguns rahims, havent arribat á obtenir, si bé en contats cepes, fins cinch rahims grossos.

Lo modo d' emplearlo es molt senzill: se talla en redó 'l cep á ran de terra, fentli un tall de dos á tres centímetros en direcció del eix; se posa 'l **Protector** per lo forat més xich, y quand la planta ha rebassat lo diámetro més gros, s' hi uneix l' empelt fet tascó, fent pujar lo **Protector** fins á dos ó tres milímetros del nivell del porta-empelts, calsanlo després ab terra.

Convé no confondre aquest sistema ab altres qu' han donat dolents resultats.

Al propietari ó agricultor que desconfi, sols se li demana qu' ho probi com ensaig, per quant son preu sols es de **4 rals lo cent.**

PROTECTOR DE SURO

PERA EMPELTAR
las vinyas.

AB PATENT D' INVENCIO.

*El mellor sistema,
més eficas
y económic.*

J. RABASA

Palma Sant Just, 12.
BARCELONA.

inorgànichs quedaria suprimida; de manera que 'ls demés raigs, per desllumbradors que sían, no tenen la acció aqueixa sobre la materia verda. Eix pigment, no obstant lo gran paper que fa en la nutrició, no es una materia viva; es un poderós reactiu mitjansant lo qual, lo protoplasma fabrica en lo si del organisme vegetal productes que altres sers trovan ja fabricats als aliments; es á dir, que acumula dins de la planta la energia química solar, que li serveix pera elevar la materia inorgànica á la categoria de substancia orgànica y després organizada, á quin estat no pujaria sense una forsa, aqueixa energia química. Fins á tal punt es aixó cert, que si 's suprimiguessen algunas de las radiacions corresponents á las bandas d' absorció de la clorofila, se causaria gran trastorn á la nutrició vegetal. Bonnier y Mangin (1) han demostrat que encara que fossin sols aquets raigs (los químichs), bastarian pera determinar en la planta fenoms d' assimilació.

Sachs y Cassimiro de Candolle en llurs experiments darrers (2) diuen que 'ls raigs ultra-viola no son los sols actius; però que son necessaris á las plantas verdas, y la mellor illuminació no 'ls podria substituhir pera 'l desentrotllo de certas especies.

De tot lo qual ne podém treure aquestas dos conclusions:

Primera. Que formant part de la llum del sol existeix una energia, quals radiacions son invisibles á nostres ulls, no tenen cap influencia sobre 'l termómetro, y 's posan de manifest en forma de forsa química.

Y segona. Que la clorofila, com á reactiu especial, presideix á la nutrició de las plantas. Y pera posarse en activitat necessita principalment de la esmentada energia química del sol.

De manera que si 'l Soberá Autor de la Naturalesa extengués en la atmósfera una lleugera capa de la disolució aquosa de bisulfat de quinina, ó d' altra substancia de propietats semblants, ja en forma líquida, ja en la de vapor, encara que aqueix núvol deixaria passar la llum blanca y 'ls raigs calorífichs, com se oposaria al pas de la energia química, la més principal y necessaria pera 'l desentrotllo de las plantas, desde 'l punt aquell rebría un cop mortal y acabaria per extingirse la vida vegetal sobre la Terra.—MANUEL TERRÉ.

(1) *Comptes rendus de l'Académie des sciences*, 11 de Janer de 1887.

(2) *Arbeiten des botan. Instituts in Würzburg*, 1887. — *Archives des sciences physiques et naturelles*, t. XXVIII, 1892.

SOFRES GARANTITS. *Fior de sofre.* — *Barreja de sofre y sulfat de coure.* — *Mata-oidium sulfatissat.* — *Estacitla cuprica.* — *Sulfat de coure garantit.*

Poivo catalá contra l' Oidium y Mildiu.

Magatzém de drogas J. ALESAN, carrer de Freixuras, 23.—BARCELONA.

GUANOS Y ADOBS PERA LAS TERRAS

Premiats en 14 Exposicions nacionals y extrangeras.

GUANO AMONIACH FIXO.

(ADOB COMPLERT APLICABLE A TOTS LOS CULTIUS).

ADOB ESPECIAL PERA LLÍ, CANEM, RAMI,
y demés plantas textils.

ADOB PERA BLATDEMORO Y CANYA DE SUCRE.

— ENSOFRAT ECONÓMICH DE LA VINYA —

ab los polvos MATA-OIDIUM. — *Resultats pràctichs y segurs.*

Depòsit: carrer Freixuras, 23, magatzém de drogas J. ALESAN.—Barcelona.

Ayuntamiento de Madrid

GUANOS Y ADOBS

PERA LAS TERRAS.

Premiats en 14 Exposicions nacionals y extrangeras.

Magatzém de drogas J. ALESAN.

Freixuras, 23, Barcelona.

LO PUGÓ DE LA PERERA Y MEDI DE COMBATRE'L.

Ningú ignora que la perera es un dels fruyters més delicats: apart de sa natural debilitat, un sens fi de causas externas contribuïxen á mantindre-la esllanguida y malaltissa. De nostre terme municipal ha desaparegut casi per complert, degut principalment á la invasió de pugons durant la primavera.

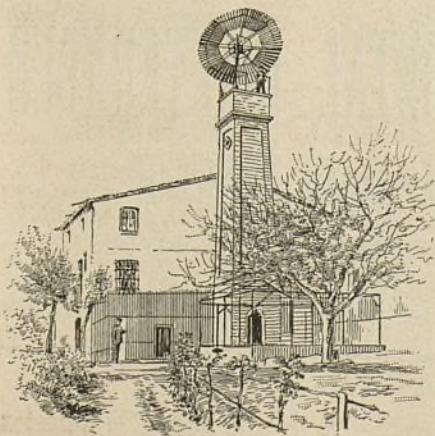
La pluja, la gebra y la rosada humitejan la escorsa del tronch, la qual s' esquerda y poch á poch se doblega á la acció dels raigs solars, quedant nul·la la transpiració de la pell, tan necessaria á la vida del vegetal com á la del home. Se forma després una nova pell, creix aquesta ab irregularitat porque 'l sol no toca per igual la escorsa del arbre, y aquesta formació irregular, oposant al curs ascendent de la sava una infinitat d'esculls, minva necessàriament la forsa vegetativa é impideix son natural desentrotllo.

Queda además sobreposada la escorsa primitiva, seca y arrugada, y sota d'ella milers de caus ofereixen alberch á tot genre de paràsits que en estat de larva durant l'hivern, se transforman y alcansen son major desentrotllo en la següent primavera, que es quand per complert invadeixen las parts verdes del vegetal.

La formiga sembla ser lo principal agent de transport dels pugons, á la vegada que 'l més zelós encarregat de distribuir-los y propagarlos per las diferents parts del arbre. Ab son enginyós instinct aquestos paràsits doblegan las fullas del arbre, convertintlas aixís en amagatalls que 'ls defenen dels accidents meteorològichs y los hi permeten fomentar sa cria y celebrar sos concerts; cubreixen també los brots tendres, y en ells s'hi rabejan com obehint al propòsit d'aniquilar el vegetal en plasso fixo; atacan ab crueltat los fruyts quand encara mostran los últims restos de son esplèndit vestit, y sense compassió los buydan pera castigárlshi sa resistencia á baixar el cap devant de tan formidable enemich: res es suficient á deturar l'atrevit avensament d'aquestas llegendes destructoras, y menos en días tapats ó nuvolosos, porque alashoras sa activitat no té exemple: tan sols los forts ayguats y 'l sol canicular posan terme á la de-

Hi ha pera vendre una gran partida de RESIDUOS D' UNA INDUSTRIA, molt útils com adobs pera la vinya y garrofers y de resultats probats, que se donará á bon preu.

Informarán en la Administració de L' ART DEL PAGÉS, Primpcesa, 11 y 12, Barcelona.

MOLINS DE VENT

per regar, per serrar y per moldre.

TAMBÉ SE FAN

SENIAS DE ROSARI

que ab un petit animal donan un doll d'aygua per poguer regar á tesa.

RODAS PER REGAR,

per molins y per fábricas.

TURBINAS PER MOLÍ

y electricitat.

ARIETS

y tota mena de máquinas per aygua.

ENRICH SOLER.

Ausias March, 149, BARCELONA.

Ayuntamiento de Madrid

CEPS AMERICANS

PER VENDRE.

LOTS y GUIAUD.

Primpcesa, 12, entr.º

vastació, casi sempre tart, quand el fruyt que queda es escàs, y raquílich, y quand es impossible la renovació de ramas y están poch menos que esqueléticas las existents. ¿Qué té, donchs, d' estrany que als pochs anys acabi l' arbre sa existencia?

Peró si no es possible lliurar al arbre de tants mals, poden aquestos atenuarse ab los medis preventius que aném á exposar:

1.er Al hivern, quand no hi ha moviment de sava y l' arbre per lo mateix está en repós, ab un ganivet ó altre instrument de tall se treu cuydadosament la crosta seca, procurant arreplegarla en un llens pera cremarla després. Ab aixó se consegueix: a) la destrucció de la major part dels animalets que en la escorsa niuhan y la consegüent minvada en la reproducció de primavera; b) que la pell se renovi y disminuheixin aixís las rugositats en las suc-cessivas formacions d' escorsa, la qual, creixent llisa y tivada, facilitarà el natural curs de la sava; c) que surtin novas y vigorosas ramas, substitutas de las envel·lidas, que allarguin la vida del arbre fins son terme natural; d) que la flor se mantinga ferma y aumenti en consecuencia 'l fruyt y arribi aquest á la maduració, sá y més gros que d' ordinari.

2.^{on} Arribat en Mars y Abril el período de desentrotllo dels pugons, com que casi sempre se tracta d' arbres de poca alsada, freguis el tronch y principals ramas ab un panyo raspós, y apareixerá la escorsa recuberta d' un such sanguinós: es la senyal de la mort.

3.er Duas vegadas per setmana y fins què en Juny y Juliol desaparegan los insectes, ruixis tot el vegetal ab una solució de sulfat de ferro al 1 p. %, ó bé de cals y sulfat de coure á la proporció mateixa que s' usa pera 'ls ceps: prenguis al efecte, sempre que se tracti d' arbres de poca grandaria, un pulverisador dels que serveixen pera ruixar la vinya y un de bomba, quand per la major alsada del arbre no puga dominarse sa copa ab l' anterior.

Las plantacions en hortas muralladas requereixen ademés un nou cuydado: tenen la contrarietat de que la irradiació con-

GRAN ESTABLIMENT D' HORTICULTURA
de **JOAN CAMPRUBÍ**, en **Sant Joan Despí**.
Gran colecció d' arbres de tota mena de las millors classes trovarán los que 'ns honrin ab sas demandas. — Los criaderos están situats á poca distancia de Barcelona, aprop del baixador de Sant Joan Despí, sobre la via férrea de Tarragona y tocant á la carretera de Sant Boy del Llobregat.
Pera las demandas, dirigirse á **JOAN CAMPRUBÍ**, horticultor.
Sant Joan Despí. — Barcelona (Espanya). — Sant Joan Despí.

* Pera cerciorarse de la veritat de nostre anunci, nos será molt agradable una visita de nostres clients als establiments de producció.

JOAN CAMPRUBÍ
HORTICULTOR.
Sant Joan Despí.
Barcelona (Espanya).

MÁSTIC VEGETAL INALTERABLE

PERA TOTA CLASSE D' EMPELTS

y heridas de las plantas

Indispensable als arboricultors, hortelans, jardineros, viticultors y agricultores en general.

Se pot usar sempre y no danya may. Una sola capa basta pera cubrir l' empelt y curar las heridas dels arbres.

BARCELONA. — Carrer de la Primpcesa, 11 y 12. — BARCELONA.

Ayuntamiento de Madrid

centra en ellas el calor fentlo excessiu y per lo mateix perjudicial, ab tanta major rahó quant están faltadas d' aygua y es la paret un obstacle al ac-cés de la marinada: aqueix inconvenient s' evita en part pintant ó tapant de vert la cara interior de las parets.

Altre contrarietat es pera la creixensa de la perera, l' asseca-ment, á consecuencia dels accidents atmosfèrichs d' Abril y Maig, dels nous brots que surten á la primavera. No son fàcils d' evitar aquestos contratemps, però es un bon lenitiu procurar al arbre una atmósfera artificial, encenent no molt lluny d' ell fogueras de palla humida.

Altres molts inconvenients podriam citar contraris á la creixensa sana y robusta d' arbre tan excel-lent; però ab los medis proposats se corretgirán los principals, y la perera, defensada de sos més terribles enemichs, tindrà vida més ufanosa y recompensará nostres cuydados ab abundós y ben assahonat fruyt.

T. B. y B.

Cardedeu 2 Abril 1897.

REPLANTEIG DE VINYAS Á CATALUNYA.

Conferencia donada en l' Ateneo Barcelonés per D. Joaquim Aguilera.

SENYORS:

Qui més qui menos tots los propietaris posseheixen vinyats avuy invadits per lo pugué filoxèrich. Lo replantar la vinya per medi dels ceps americans, se pot dir que ja s' ha fet general á Catalunya. Per aixó crech oportú parlarvos aquest vespre de aquets ceps y de las condicions que en lo meu entendre han de tenir.

La replantació de nostres vinyats te una importancia capital. La vinya á Catalunya es lo cultiu més extés, sens cap dubte. Segons datos oficials (*Avance estadístico* 1889), las cuatro provincias catalanas tenían dedicat á aquest cultiu 367,445 hectáreas ab una producció de 6.138,778 hectólitres de vi, los que representan un valor de 112.947, 571 pessetas. Donchs bé: aqueixa riqueza fabulosa es la que la filoxera ha fet gayrebé desapa-

NO MAS FUEGO.- ¡70 años de buen éxito!

LINIMENTO BOYER-MICHEL.

Curación segura de los alcances, aistensiones, esquinces, esparragos, sobre-huesos, alifafes, tumores lamparónicos, reumas, parálisis, debilidades de las piernas, claudicaciones, dilataciones sinoviales, contusiones, hidropesias, oftalmias y enfermedades de la garganta y del pecho. Asimismo se hace uso del Linimento Boyer-Michel en todos aquellos casos en que se aplica el hierro rojo, sobre el que tiene una ventaja inapreciable, que es no destruir la raíz del pelo, el cual vuelve á salir después de la enfermedad.

DEPÓSITO GENERAL EN FRANCIA,

J. Cormier y H. Péron. Châteauroux (INDRE.).

DEPÓSITO EN BARCELONA,

Alomar y Uriach, Calle de Moncada, n.º 20.

Ayuntamiento de Madrid

MIR, ROMEU

y Compañía.

S. Sadurní de Noya

Envían los catálogos y preus corrents de sos productos á qui 'ls demana.

VINYAS AMERICANAS Y EUROPEO-AMERICANAS

GRANS VIVERS DEL PANADÉS.

Empelts, arrelats y estacas.

Sant Sadurní de Noya. — MIR, ROMEU Y C.^a — Sant Sadurní de Noya.

SOFRE GRIS DE BIABAUX.

MINERAL FRANCÉS premiat en las Exposicions Universals é Internacionals d'Avignon, 1890; Lyon, 1894; Burdeos, 1895 y ab medalla d'or en la de Montpellier, 1896.

Destrucció radical de las maluras de la vinya, *Oidium*, *Mildiu*, *Black-Rot*, *Rot*, *Blanc*, *Anthraxosis*, etc. — Combat lo negre dels olivers, tarongers, limoners y demés arbres fruyters; las maluras criptogàmicas de las verduras, especialment de la tomatera, y fa fugir dels horts y jardins los pugons, orugas, formigas y demés insectes danyosos. — Economia notable, tant per lo seu baix preu com per la menor quantitat que se'n necessita.

Deposits: BARCELONA: Suc-cessor de B. Boñil, carrer de la Primpessa. — REUS: Joan Viljella y C.^{as}; Joseph Gambús. — VALENCIA: Fills de Blas Cuesta; Abascal, Igual y C.^{as}; Fillol y Garreta. — TORROSA: Enrich Carpa.

reixe, ja que á excepció de la provincia de Lleyda (que ara comensa á ser invadida), las demás dius poch temps tindrán sos vinyats del tot perduts. L' obtindre altra volta bon vi es cuestió de vida ó mort per moltes comarcas catalanas, ja que aquest cultiu es insubstituhible per altre; y per totes te d'esser un bon negoci, perque 'l preu del vi en puja avuy, en lo pervindre te d'augmentar encara més, per la senzilla rahó de la disminució de la producció. No sols perque será impossible replantar totes las terras dedicadas á aquest cultiu, sí que també perque en lo resto d' Espanya la plaga va causant destrossos inmensos, mantant ceps y més ceps, sens que per ara es fácil que de molts anys se'n replantin gayres. Escoltéu lo nom de las provincias invadidas. Orense, Lugo, Leon, Zamora, Salamanca, Córdoba, Jaen, Cádiz, Granada, Málaga, Almería, Murcia, Navarra, Balears. La producció d' aqueixas provincias es d' uns 7 milions d' hectòlitres de vi. Aqueixa gran taca filoxérica cada día creixerá més y més; y creyéume, corrém lo perill de que lo que fins ara fou género d' exportació ho sia d' importació.

L' animalet causa de tanta ruina fou importat á Europa desde América per Mr. Laliman, qui buscava ceps resistents al oidium ó malura blanca.

Mr. Planchon, lo qui descubrí la filoxera á Fransa, ha fet de ella la següent historia: La filoxera es originaria dels Estats-Units. L' any 1854 un entomólech americá, Mr. Asa Fitch, encarregat per l' estat de New-York del estudi dels insectes útils ó perjudicials á la agricultura, observá en las fullas dels vinyats de son país unas berrugas, y dins d' ellas una mena de poll arrodonit y de potas curtes, voltat de molts centenars d' ous, dels que en temps relativament curt ne naixían altres polls, que, marxant vers las parts més tendras de la planta, prompte invadian tot lo cep. Comparant aqueixas berrugas ab las del om produhidas per un insecte anomenat *pemphigus*, Mr. Fitch anomená 'l nou insecte trobat á la vinya ab lo nom de *pemphigus vitifoliae*. Cap importancia 's doná al descobriment, si be 's classificá l' insecte com á perjudicial á la vinya. Aixís las cosas, l' any 1863 las vinyas de Pujault, en lo departament de Gard, foren atacadas d' un mal estrany que en 1867 havia pres tal in-

BANCH VITALICI DE CATALUNYA.

COMPANYIA GENERAL DE SEGURS SOBRE LA VIDA A PRIMAS FIXAS.

Capital de garantia **10.000.000** de pessetas.

Fins al 30 Juny de 1896 la Companyia ha contractat 18.222 pólizas assegurant capitals per 103.346.168'75 pessetas.

Fins al mateix día ha pagat per sinistres 4. 681.431'09 pessetas.

Direcció y oficinas generals:

BARCELONA. — Carrer Ample, núm. 64.

Ayuntamiento de Madrid

BIBLIOTECA AGRICOLA CATALANA
de L' ART DEL PAGÉS.

Consta de 6 volums á 1 pesseta cada un. — *Primpessa*, 12, entresol, Barcelona.

crement que quedaban destruhidas grans extensions de vinyats. L'espant dels pagesos se feu allavors general.

Ningú malgrat las buscas fetas sabia trobar la causa del mal quan Monsieur Gautier, batlle de Saint-Remy, cridá á consulta una comissió de la Societat d'Agricultura del Hérault. Reunits en lo mes de Juliol de 1868, un cop de magall descobrí las arrels d'un cep, vegent tots ab estranyesa que estavan plenas d'unas tacas groguencas produhidas per una munió de milers d'un insecte desconegut, que una volta classificat, resultá ésser la filoxera. ¿Més, d'ahónt venia? ¿Era conegut? Aixó s'aclarí un any més tart, en 1869, quan Mr. Planchon vejé en *Sorgues* sobre la fulla de dos ceps berrugas iguals á las produhidas per lo *pemphigus* americá; exactament iguals á las que alguns días després Mr. Laliman veyá sobre dos ceps vinguts d'América. Lo tal *pemphigus* no era altra cosa que la filoxera; y, probada la identitat sobre 'ls dos ceps, cap dupte cabia ja sobre 'l seu origen.

Estudis posteriors confirman que no hi ha cap diferencia entre la filoxera de las arrels y la de la fulla.

La plaga se extengué cada día més. En 1870, la Provensa estava tota invadida; en 1875 aparegué á Austria; en 1877 á Espanya, l'un foc a Málaga, l'altre al Ampurdá; en 1879 á Italia; en 1880 á la Rusia meridional; lo mateix any á la provincia d'Orán (África); en 1886 en las vinyas del Cap de Bona Esperansa.

La filoxera 's presenta baix quatre formas: Apteris, femellas (sense alas), ninfas, aladas femellas y sesenadas. Las apteris viuen en las arrels del cep ó be en las fullas (*radicular* ó *galicola*). Son totas femellas, ponen ous que 's desentrotllan sense 'l concurs del mascle durant set ó vuyt generacions. Alashoras se converteix al estat de ninfa ó crisálida, per sortir de sa envoltura al cap de quinze ó vint dias en forma de filoxera alada, femella; la que posa ous dels que 'n surten mascles desseguida. La femella fecundada posa un ou, del que 'n surt la aptera de que avans he parlat.

La presencia de la filoxera en una vinya 's nota per l'esgroguehiment de la fulla dels ceps; la verga es més prima y menos llarga, lo fruyt no madura prou bé. Al principi son rotllets de

MÁQUINAS PARA EMPELTAR DE 4 Á 5 MIL CEPES DIARIS

PREU: 75 PESSETAS UNA

Rafá á 6 rals kilo.

Carrer de la Primpcesa, 11, entressol, Barcelona.

GRAN ESTABLIMENT D' APICULTURA MOVILISTA Ó MODERNA.

E. DE MERCADER-BELLOCH: CÓRCEGA, 271, GRACIA. (Barcelona.)

Premiat en varias Exposicions nacionals y extranjerass.

Aquesta antigua casa, acreditada per la bondat de sos productes, ha adquirit novas máquinas que li permeten perfeccionar la fabricació de colmenas (buches, ruscos ó arneras) y demés utensilis necessaris per lo seu maneig, y en particular la elaboració del panal artificial (bresca) que fabrica ab *cera pura d'abellas*. S'envian catálechs gratis á qui 'ls demani. La casa s'encarrega de la formació de pressupostos é instalació de colmenars.

El Colmenero Español.

Órgano oficial de la Societat Espanyola d'Apicultura, periódich dedicat exclusivament al cultiu de las abellas.

Director-Propietari: E. DE MERCADER-BELLOCH.

Fa cinch anys que se publica, y surt cada mes per quaderns de 16 páginas ab cuberta.

Preu de subscripció: 5 pessetas al any.

GUÍA DEL APICULTOR BRITÁNICO, per Mr. Th. Wm. Cowan, traduht al espanyol per E. DE MERCADER-BELLOCH. 2 pessetas en rústica y 2.50 encuadernat en mitja pasta. Se ven en la Administració del *Colmenero Español*, Corcega, 271, Gracia, en las principals llibrerías d'Espanya y en lo Consultori-Mostrari Agrícola, carrer de la Primpcesa, n.º 12, entressol. — BARCELONA.

CONSTRUCCIONS É INDUSTRIAS RURALES per D. JOSEPH BAYER

Quedant poch exemplars d'aquesta tan útil obra per tots los propietaris rurals, diferentes vegadas anunciada en aquesta Revista al preu de 10 pessetas exemplar, y destiant son autor realisar en breu plaso los que li quedán, ha resolt fer una rebaxa del 20 per too per tots los subscriptors á L'ART DEL PAGÉS que passin á recullir dita obra en lo Consultori-Mostrari Agrícola, Primpcesa, 12, entressol, costantlosi solament 5 pessetas los dos tomos.

ceps no més los atacats; de modo que la vinya presenta l' aspecte d' un cap ab tinya pelada. Si 's descolga un cep y 's miran las arrels, veurèu las més petites y primas plenas de berruguetas, per ahont comensa la destrucció dels teixits vegetals; la arrel atacada deixa de tràuren de radículas per las que s' efectúa la nutrició. Poch á poch se van pudrint y la filoxera, no trobanti ja such que xuclar, sen va cap á una nova planta. Sense poguerse nutrir y un cop consumidas las reservas, lo vegetal mor.

A la vinífera es raro lo posarse á la fulla. Quan aixó succeheix surten las berrugas de que avans vos parlava y que sembla no produheixen pas grans perturbacions en lo vegetal.

Contra aquest malehit enemich tots los insecticides que se han ensajat han resultat impotents per destruhir-lo. La salvació, donchs, de nostra producció vinícola está únicament en l' empleo de plantas indemnes ó resistentes al insecte, y aquesta planta ó aquestas plantas son certas especies de vitis americanas, malgrat no sían productivas y 's tinga que recorre al empelt per obtindre fruyt.

Y es que á certas especies americanas la picada del pugó filoxerich no 'ls hi fa més que una petita ferida de fácil cicatrissació, sense que per res s' alterin sos teixits, fentse possible la nutrició de la planta, que, per consegüent, resta sana y bona.

Lo primer fet que 's descubreix al examinar lo modo de obrar la filoxera sobre una vinífera ó sobre algunas especies americanas, es que 'l sistema radicular de las unas ab lo de las altrás te d' ésser diferent. Al exámen més lleuger per senzilla visió comparativa d' una arrel ab altra ho veurèu. La arrel americana es més forta, més robusta. Y aixó, per qué?

Si la filoxera viu al mateix temps que la vinya americana, (ja he dit que l' any 1854 fou descuberta á América), es evident que devía ferse una selecció natural, en virtut de la que sols varen poguer prosperar los ceps resistentes al pugó. Aquesta selecció debía necessariament ferse en lo cep selvatje, al que vegeta en mitx dels boscos, es dir, entre *vitis* fillas de llevar. Veusaquí porque alguns ceps americans son resistentes á la filoxera.

Aquesta selecció no ha pogut ferse ab la vinífera: primer,

Estació Ampelogràfica Catalana.

CEPS AMERICANS. -- HÍBRIDS LOS MÉS RESISTENTS Á LA FILOXERA. -- VARIETATS EUROPEAS EMPELTADAS SOBRE PEU RESISTENT. ESCOLA PRÁCTICA D' EMPELTADORS la primera creada en Espanya.

Está publicat lo Catàlech número 10 corresponent á 1895-96 que 's remeterá oportunament á qui 'l solliciti.

Per demandas, informes y noticias, dirigirse á D. ANTON UBACH SOLER, (propietari) TARRASSA.

ESTACIÓ
AMPELOGRÁFICA
CATALANA.

Dirigirse á Don

Anton Ubach Soler

PROPIETARI.

TARRASSA.

VALLS GERMANS ENGINEERS CONSTRUCTORS.

TALLERS DE FUNDICIÓ Y CONSTRUCCIO, FUNDATS EN 1854.

Carrer de Campo Sagrado, 19, (ensanxe Ronda de S. Pau). — BARCELONA

Premiats ab 23 medallas d' or y plata, 3 Grans diplomas d' Honor y 2 de progrés per sas especialitats.

Maquinaria é instalacions complertas, segons los últims adelantos, pera Fàbricas y molins d' oli, pera petites y grans cullitas, prempsas hidràulicas, d' engranatxes, de molineta ó palancas, etc., etc. — Fàbricas de fideos y pasta pera sopa, mogudas per caballeria y per motor. — Fàbricas de xocolates, en petita y gran escala, mogudas a bras. per caballeria y per motor. — Fàbricas de farinas y sos anexos de molineria. — Prempsas pera vins, bombas pera trafegar, etc., etc. — Màquinas de vapor, motor á gas, turbinas, torns, bógits, etc., etc. — Especialitat en prempsas hidràulicas y de totas classes, pera totas las aplicacions, ab models de sos sistemas privilegiats. — La casa ha verificat y segueix montant continuament instalacions en tot Espanya, América y extranger. Numerosas referencias.

DIRECCIÓ PER TELÉGRAMAS:

VALLS.-Campo Sagrado.-BARCELONA.

Teléfono núm. 595.

perque la filoxera fa menys anys que es á Europa; segon, que si 's fa ha de ser en lo cep selvatge, en lo fill de llevor.

Altres fet se 'ns presenta á la vista y es la diferencia del sistema radicular de la planta, y, de consegüent, sa resistencia segons sia filla de llevor ó d' estaca.

Tots los autors que s' ocupan de viticultura vos parlan de la influencia de la temperatura, de la de la constitució física y química del terreny, de la actitud y orientació de la vinya, puig que totes eixas circumstancies tenen relació ab la vegetació del cep. Si aixó es cert no la te de tindre, pregunto, en molt més grau lo que sia fill d' una llevor ó d' una estaca, es dir entre lo que la naturalesa dona com á medi de producció ó d' un modo artificial? Puig si be es veritat que 'l cep, com gayrehé totes las plantas de la gran familia de las Ampelidias, se reproduheix per estaca, aixó es la excepció, y no 'm podréu negar que no es lo mateix que una planta plena de vida, filla de llevor la major part de las vegades dongui un fill per excisió, ó que per medi de tres ó quatre plantas s' arribin á plantar planas y més planas y á voltas comarcas enteras... Aixó pot ferse. Y 's fa, més no sense alterar profundament la constitució íntima del sistema radicular de la planta.

Al home, que aten als seus interessos, li es més cómodo lo plantar ceps d' estaca. Prescindint ja de la ventatja que reporta l' obtindre una immediata producció, hi ha la de que per excisió está ben segur d' obtindre un exemplar igual al del peu d' ahont sortí ó ab insignificants diferencies, mentres que de llevor, ademés del major temps necessari per obtindre producció te 'l gran inconvenient de no tenir la seguretat d' obtenir una planta igual á sa mare, essent molt fácil que neixi un individu selvatge é improductiu.

La naturalesa tendeix á seleccionar en lo sentit de la unitat y en assegurar la reproducció de la especie. Es á dir, que si en una comarca cualsevol agafessin llevor de las moltes menas de ceps que allí vegetan y dels individus aixís nascuts tornessin á sembrar las llevors, al cap d' algunas generacions obtindrien per aquella comarca un tipo únich que fora al mateix temps lo més sá, lo més robust.

● ● FÁBRICA DE VIDRIERÍA ● ●
ESPECIALITAT PERA ENVASOS DE VINS, LICORS, ACIDS, AYGUAS MINERALS Y DEMÉS.
— 83 — DE JOAN VILELLA Y COMP. A

Fábrica á S. Martí de Provençals (Poble Nou). — Despaig: Carrer del Comerç, 43, entressol, 1.ª — Barcelona.
Aquesta fàbrica s' ha montat pera provehir los envasos que necessitan las fàbricas de productos químichs, com son bombonas y altres grans envasos pera aquesta industria; pera provehir als exportadors y agricultors que se dedican als envasos de vins en botellas-tipos jerezanas, bordelesas, burgonyesas, champagnes, sidras, etc.; pe'ls fabricants de licors, com son vermouths, cognacs, etc.; pe'ls fabricants de begudes, gaseosas y cerveses y per los propietaris de manantials pera las sevas ayguas medicinals. — La casa envia dibuixos y preus á las personas que ho sollicitin. — FABRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS. —

LA CATALANA.

SOCIETAT DE SEGURS CONTRA L' INCENDI Y LAS EXPLOSIONS

A PRIMA FIXA,

domiciliada en Barcelona: Dormitori de S. Francesch, n.º 5, en la casa de sa propietat.

Tant per son capital y reserves, que es de 30 milions, com per esser l' única societat en un tot catalana de las de la seua indole, ha merescut la confiança del públich y sobre tot dels catalans amants de la terra, que no volen cercar fora de casa lo que en sa casa tenen de tota garantia, de manera que comptant 32 anys de vida en 31 Desembre 1896 tenia assegurats capitals que suman

550.741,848'06 pessetas

y ha pagat per 4.413 sinistres

5.803.943'11 pessetas.

Son Director es D. Ferran de Delás, ex-diputat á Corts, Abogat y propietari.

LA CATALANA se troba representada en totes las poblacions importants d' Espanya.

Ayuntamiento de Madrid

FÁBRICA DE VIDRIERÍA

de Joan Vilella y C.ª

FABRICACIÓ ESPECIAL DE GARRAFONS.

Comers, 43, entressol, Barcelona.

EN LA CASA TOBELLA

coneguda per
CASA REIG

DE

Sant Pol de Mar,

se venen taron-
jers empeltats
sobre peu agre,
pomeras, pe-
reras, presse-
guers, pláta-
nos y polls pera
passeig á preus
módichs.

Sarments y
arrelats de las
millors classes
de ceps ameri-
cans.

DIRECCIÓ:

J. Tobella y Soler

S. Pol de Mar

ó

J. Tobella y Argila

Príncepsa, 11, 3.er, 1.^a

BARCELONA.

L' home selecciona també, pero en un sentit totalment contrari. Busca lo máxim de producció y de calitat, y ab cultius especials, ab cuydados y afanys va obtenint dins la mateixa especie varietats cada día més numerosas, augmentant la cantitat del fruyt y sa calitat, mes no sas condicions de resistencia á las malalties, ni á sa reproducció natural. Aixís veuréu que de la llevor del cep cultivat n' hi ha més de la meytat que si la sembréu no naix.

(Seguirá.)

PROGRAMA DEL CONCURS AGRÍCOL

que tindrà lloch en Sant Sadurni de Noya lo día 27 del corrent Maig baix los auspicis del Magnífich Ajuntament ab motiu de las firas de la Ascensió.

Concurs d' eynas de conreu de la vinya.

Tres premis de la Exema. Diputació provincial de Barcelona als pagesos ó constructors que posin de manifest las veutatjas d' algun instrument práctic per la conreu de la vinya. Las prácticas del treball se farán á las 9 del matí en la vinya d' experiments. Los premis serán los següents:

Un premi de 75 pessetas en metálich.

Un » » 50 » » »

Un » » 25 » » »

y diplomas del Ajuntament de Sant Sadurni, que 's concedirán als que se 'n fassan acreedors, á judici del Jurat.

Concurs d' empeltadors.

Tres premis de la Exema. Diputació provincial de Barcelona, als que més se distingeixin en las probas prácticas que 's verifícarán en la Plassa Nova á las 11 del matí del citat día:

Premi consistent en 75 pessetas en metálich.

Premi » » 50 » » »

Premi » » 25 » » »

que s' otorgarán respectivament al tres empeltadors que més ho mereixin, á judici del Jurat.

NOVAS MÁQUINAS
PERA

MOLDRE OLIVAS,

AB PATENT D' INVENCIÓ
PER 20 ANYS,
de

Marcelino SALVATELLA

CONSTRUCTOR.

Tortosa.

Despinyoladoras y trin-
xadoras d' olivas, cinias,
bóijts, trepitadoras de
rahims, prempas y al-
tres máquinas agrícolas
premiadas en varias ex-
posicions.

IMPORTANT AGRICULTORS.

Talpicida-Almera. Mata-taups

En forma de boletas y en pots de vidre expeném aquest tóich que la práctica de molts anys nos ha en-
senyat que es l' únich exterminador tant del TAUP
com de la RATA-TAUPERA vulgarment conegudas
las duas especies per TAUPS, los quals destrueixen los sembrats, tallant las arrels y fins los
tronchs com succeheix ab los ceps, causant danys de consideració als agricultors, de manera que
tots los medis empleats fins avuy dia pera destruhirlos no han donat resultat.

Lo TALPICIDA-ALMERA es l' únich medi exterminador d' aquets animals, lo més barato y segur.

¡PROBÉULO Y VOS CONVENCERÉU!

Preu del pot de 100 bolas, 8 rals. — Se venen en lo Despaig Central: carrer de
Xuclá, 21, BARCELONA, FARMACIA ALMERA y en son Laboratori-Fábrica de SANT JOAN DE VILASSAR.

Conferencias públicas.

A las tres de la tarde, en lo Cassino «Círculo del Noya», se desarrollarán los temas següents:

Estat de la replantació de vinya en la Comarca.

Treballs culturals que s' han de dar á la nova vinya.

Elaboració de vins.

Los aparatos pera lo conreu de la vinya treballarán tots d' un cop á presencia del públich, y los empeltadors també, pera que tothom pugui apreciar son mérit.

Lo Jurat, sobre 'l mateix lloch, classificará los que consideri mereixedors dels premis.

Los vehins de Sant Sadurní no podran obtenir cap premi ab metálich, si bé podran obtenir diplomas.

A la terminació de la conferencia y en lo mateix lloch se repartirán los premis que lo Jurat haja otorgat.

Tots los que vulgan entrar en lo Concurs, presentarán en la Secretaria del Ajuntament una sollicitut per escrit, podentho fer fins lo día 20 de Maig.

VARIETATS.**CASSA D' ESPARVERS.**

Quatre son las varietats d' esparvers més coneguts entre nosaltres, lo *sergantaner*, *xuriquer comú* ó *petit*, que s' alimenta de sergantanas, llargandaixos, ratas y aucells; l' *esparver blau* ó *mitjà*, que s' alimenta principalment d' aucells; lo *de quatre cuixas*, que persegueix ah afany los aucells majors y l' *estort*, qu' es lo més gran destructor de las perdius y aus majors, de tota mena.

Sapigut lo punt ahont crían, qu' es generalment en forats de ribas ó cingleras, se mira d' agafar un aucell, pardal, cadenera ó d' altre qualsevol especie, vell ó adult si pot ser y s' engavia, ó bé una rata, ó si cap d' aquestas dos presas, per ells preferibles, se té á ma, també se pot utilizar un pollet sortit del ou de vuyt ó deu días. S' amaneixen sis ó set vergas de vimech per cada parada que vulga ferse y ab aquestas, una olleta de vesch y una ó dos de las presas, avans ditas, s' encamina un al matí envers lo lloch hont se sab crían. Se coloca la gavia á terra en punt vistós y apropósit devant del cingle hont ells fan niu é intervenen ab lo pardal qu' esbo-lastrega y barrina per evadirse de dins, coneixedor de la llibertat;

Aquestos folletos, publicats pe'l PERMANENT NITRATE COMMITTEE de Londres, los reparteix gratis la Delegació Hispano-Portuguesa, Clarís, 96, Barcelona, solsament fent la demanda dels mateixos al Delegat.

EL PERMANENT NITRATE COMMITTEE no vend ni disposa de nitrato, y sos desijos son no intervindre en operacions mercantils. Però, está á disposició dels interessats pera suministrarlos quantos datos desijin sobre preus, fletes, expendedors y demás antecedentes necessaris pera 'l comer del nitrato de sosa.

PERMANENT NITRATE COMMITTEE.**DELEGACIÓ HISPANO-PORTUGUESA.**

¿Quína quantitat de nitrato de sosa (salitre de Xile) necessitan los diferents cultius y en quína época del any convé aplicar aquest adob? La importancia del nitrato de sosa en la horticultura y jardineria. Per lo Dr. D. Maximiliá Weitz, secretari de la Delegació *Der Vereinigten Salpeter-Produzenten*.

Lo nitrato de sosa en agricultura. — Son empleo en lo cultiu del cep. Per lo Dr. D. L. Grandeau, director de la Estació Agronómica del Est, Fransa.

«L' empleo del nitrato de sosa en los diferents cultius» acompanyat d' una ressenya sobre «la nutrició de la planta segons los moderns coneixements.» Conferencia donada per l' enginyer D. Mariano Capdevila y Pujol, delegat á Espanya y Portugal del PERMANENT NITRATE COMMITTEE.

PERMANENT NITRATE COMMITTEE.

DELEGAT EN ESPANYA Y PORTUGAL:

D. Mariano Capdevila y Pujol.

Clarís, 96, Barcelona.

VINYAS AMERICANAS.

GRANS CULTIUS
Y
VIVERS CATALANS
DE

D. Martial Ombrás

Avinguda Ferrocarril
FIGUERAS (Gerona)

Recomano als senyors Propietaris en bé desos interessos que, ans de comprar ceps americans, se serveixin consultar mos preus corrents y visitar mas plantacions ab 40.000 peus de 4 á 10 anys, produhint alguns milions d'estacas *Rupestris Lot, Guiraud, Martin, Gloire de Montpellier, etc.*; *Berlandieri* é híbrid *Mullardet*; podent esculliren plantacions de 500.000 barbats y 40.000 empeltats. No vench altres productos que 'ls meus, y las varietats que se demanin las serveixo sense barreja, auténticas y garantizadas en factura.

Desconfiar d'eixos comerciants que no tenen plantacions sino en sa imaginació y preus corrents.

A petició dels senyors compradors se regala y envia de franch la obra «No-ciones prácticas de viticultura; La Viña Americana, su plantación, ingerto, cultivo, enfermedad, & per D. Marsal Ombrás, propietario.

Aving.ª ferrocarril
FIGUERAS (Gerona).

REGLAS PRÁCTICAS
PERA OBTENIR
BONS OLIS

PER
G. J. de Guillen-García
enginyer.

Preu: 1 pesseta.

Primpcesa, 12, entressol.
BARCELONA.

s' embescan las vergas y clavantlas á terra se volta la gavia ab ellas, de manera, que quedi abrigada per sobre, puix han de tenir dos ó tres pams lo menos. Si es un ratolí se 'l lliga per una pota ab un cordill y s' hi passa un canonet de canya, perque no puga se-garse'l ab las dents, y amanit aixís, s' estaca á terra y se 'l volta com la gavia de vergas; si es un poll se fa lo mateix.

Fetas d'aquesta manera una ó més paradas, se va lo cassador á posar d'aguaytill en punt que puga veure y dominar la plassa dels parany y vigilar l'arribada dels esparvers. Aquestos, qu'están de cassera, venen á l'últim y generalment ja se 'ls sent quand arriban per los esgarips que llensan. Se paran al ribassot després de descriure sas espirals al abaixarse ó bé d'una embensida si están ben segurs de que no hi ha ningú; se 'n adonan de la presa al moment, si aquesta no está quieta, y com que no coneixen lo vesch s'hi tiran de toro cegos ab l'afany del botí y clavantli falconada quedant enganxats panxa enlayre y esbolastregant per escapollirse'n, si poden. Llavors s'hi corra y s'agafan, no de qualsevol manera, puix enra-biats per sa contrarietat y esclavatje clavan las urpas si poden y pican.

Molts cops pensant ab ells m'he dit entre mí: aixís mateix se llensa als seus vicis l'home inespert y al volguer recular en son camí son sos llassos ja cadenas que l'engrillonan y agarrotan.

Per lley de 19 de Septiembre de 1896 queda prohibida la cassa de l'esparver. Acatém lo parer del Consell superior d'Agricultura, mes 'ns sembla que si bé es de dordre molt y molt que no 's respec-tin tots los aucells útils al pagés, l'esparver, que després del home es son principal enemich, no deuria, á nostre humil modo de veure respectarse'l, puix lo bé que fa destrubint animals més ó menos perjudicials á l'agricultura no compensa, de molt, lo qu'en lloch seu farien los aucells que cauhen á sas urpas en tota época del any y principalment en la de las crías. Si los homes qu'informan nos-tras lleys en lloch d'ésser grans teórichs fossin més práctichs, cre-yem qu'haurían tret del rolt de protecció a l'esparver ó falcó.

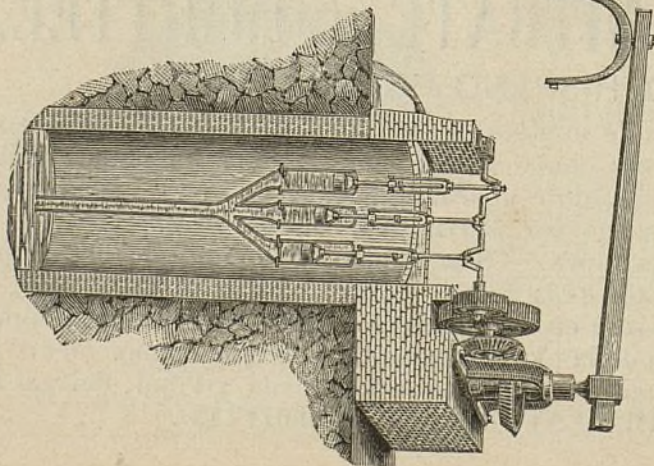
Torre-Blanca (Bruch) 1897.

EMILI PASCUAL AMIGÓ.

NOTICIAS, CULLITAS, FIRAS Y MERCATS.

Tomátechs tardans.

Generalment los tomátechs tardans per efecte de las continua-das plujas de tarde no maduran bé ó 's pudreixen en la mateixa planta. Pera evitar aquestos contratemps, pot procedirse del modo següent:

BOMBAS SIMPLIFICADAS.

Vegis lo número 160 de *La Pa-gesia*, ahont s'hi trobaran espli-cacions detalladas d'aquest sis-tema de bombas que á una fonda-ria de 4 metros á 30, treuhen de 500 á 90 litros d'aygua per minut y colocadas ab tots sos accessoris no més valen de 625 ptas. á 975 respectivament; passant d'un 10 per 100 més que qualsevol arte-facte dels coneguts fins avuy per elevar aygua.—Dirigirse als con-structors, **Srs. Moratones y Companyia, Llinas del Vallés**, ó al Director de L'ART DEL PAGÉS.

Quand las plantas están carregadas de fruyta y aquesta ha adquirit son desentrotllo normal, y quand las persistents plujas ó la baixa temperatura de las nits fan preveure que la maduració dels tomátechs no arribi á ésser complerta, s' arrencarán las plantas, posant després las matas y fruyt en capas horizontals en un llit de palla ben seca y en lloch reclós. En aquesta forma 'ls tomátechs arriban á madurar completament y adquireixen la mateixa finura y bon gust que 'ls madurats al estiu.

Lo gerani com arbret.

Lo gerani es conreuhat en nostres jardins com una planta herbácea anyal, y pochs saben que es fácil convertirlo en un arbret permanent que dongui cada any moltíssimas flors.

Heus aquí com se procedeix:

Se comensa per triar varietats dobles y vigorosas de colors blanch, vermell fosc, rosats y matisats; se trasplantan las que están arreladas desde la tardor passada, preferint las que no sían ramificadas; s' apressa 'l desentrotllo del gerani per medi de trasplantacions graduals, de manera que no tinga temps pera treure arrels al seu voltant; s' activa la vegetació per medi de regos, de comuna, y finalment s' enterran los floreros á sota d' una capa prima y 's tapan ab un objecte de vidre.

S' ha de tenir cuydado d' ayrejar cada dia, á fi de que la soca engruixeixi y pera ajudar lo desentrotllo de las fullas.

Se trenca, á mida que surten, tots los brots contra la soca á la alsada de 60 á 70 centímetres, á fi de provocar la sortida de tres brots destinats á formar lo cap del gerani, qual desentrotllo complet s' obté als dos ó tres anys.

Llavors se tindrà, durant moltíssims anys, desde la primavera fins á la tardor, una munió de flors boniquíssimas pera l' adorno dels balcons, jardins, etc.

Desde 'l Bruch.

De l' empeltada de ceps americans se 'n pot dir poca cosa. Las de tardor no han anat per aquí entre nosaltres massa bé. Las de primavera lo mes entrant se podrán judicar millor qu' avuy.

Las oliveras treuen molta mostra. Si s' hi aguantaba, l' any vinent podria ésser any d' oli.

La sequedat y més las ventadas han deixat la terra molt aixarraiada per sobre. Aixó es causa de que las llegüms se donguin com á perdudas, y si no plou aviat las sembraduras de gra d' espiga seguirán lo mateix camí.

Hi ha pera vendre á molt bon preu una partida de 1.500 EMPELTS DE SUMOLL Y XAREL-LO sobre riparia *Gloria y rupestris Martin*, molt ben soldats, donchs son de dos anys y tenen 40 centímetres de llargada.
Informarán en la Administració de *L' Art del Pagés*, Primpcesa, 11 y 12, Barcelona.

AMADEO CROS.

Primpcesa, 21, Barcelona.

FÁBRICA EN BADALONA DE PRODUCTOS QUÍMICHES
PERA LA INDUSTRIA Y AGRICULTURA.

Ácids. — Nitrats. — Pirolignits. — Acetats. — Minis. — Alcohol methylic. —
Preparats d' estany. — Sulfat ferro y altres. — Superfosfat, etc.

MATERIAS PRIMERAS PER ADOBS.

Carbonat potassa. — Cloruro potassa. — Sulfat potassa. — Nitrat potassa. — Nitrat sosa. — Sulfat sosa. — Sulfat ferro. — Sulfat magnesia. — Sulfat amoniach. — Fosfat calcs d' os. — Fosfat calcs mineral. — Fosfats precipitats. — Superfosfat calcs. — Kainit. — Sofres. — Sulfat coure.

VENTALLS
ESPANTAMOSCAS
RODOLINS
Fanals de paper y
Bombas.

Se fan més be y
més barato qu' en
cap altra casa.

Carrer del Bou de la
Plassa Nova, 13,

BARCELONA.

Gran assortit de
papers de seda.

A falta de la cullita de vi s' havia fet molt menjar per fora y la falta de plujas fa més crítica la situació dels pobres pagesos. A tots los pobles se fan pregaries pera obtindre del cel lo tan desitjat y necessari benefici per aquesta comarca y vehinas.

Maig 1897.

Fira de Santa-Creu.

La fira celebrada á Figueras en tal diada fou molt concorreguda, essent d' alguna importancia las compres y vendas en ella verificadas. Los grans y llegúms, la virám, ous y conills y las patatas se vengueren bé. Lo bestiar mular, caballar y asnal y lo boví, llanar y porquí hi abundaba á excepció del últim que n' hi havia poch. Las tranzaccions sembla que foren d' alguna importancia en la classe mular y bovina, y sols regulars en lo llanar y porcina.

Lo mercat d' oli fou concorregudíssim, però sense ferse operacions, degut á la formesa dels preus, donchs los tenedors del líquit demanaban 12 pessetas per lo mayal de 11 kilos 200 grams y los compradors sols n' oferían 11'50 ó 11'75, segons fos la classe y procedencia.

Mercat de Sant Celoni.

Grans. — Fasols montmelons, de 22 à 24 pessetas quartera. — Id. manresans, de 22 à 22'50 id., id. — Xeixa, de 17'50 à 18 id., id. — Blatdemoro, de 10'50 à 10'75 id., id. — Fabas, de 12'50 à 13 id., id. — Patatas de l' ull fondo, à 4 pessetas quintá de 41'600 g.

Bestiar. — Bous grassos, molt poch demanats, fentse aproximadament de 6 à 6'50 rals carnicera. — Id. magres, dos ó tres parells, de 8 à 8'50 unsas lo parell. — Badells per carn, altres anys en aquest temps ne sortian de molt grassos, però aquest any á causa de la gran sequetat tothom ha tingut de passarlos ab poch menjar y no's veu cap badell á la plassa que estigui ben gras y no més que carnuts, son preu es de 7 à 7'25 rals carnicera. — Badells magres, no se'n compra casi cap y sos preus son de 80 à 200 pessetas un. — Porchs: tenen un preu més elevat que no habian tingut fins ara, fentse de 14 à 50 pessetas un.

Viram. — Preus regulars; ous, de 80 à 85 céntims dotzena. — P.

5 Maig 1897.

Suc-cessors de Amador Pfeiffer.

Aquesta coneguda y acreditada casa constructora de màquines pera la Agricultura y pera la Industria 'ns fa saber que ha reinstalat las Oficinas y Magatzems en sos tallers del ex-Portal de D. Carlos, tocant á la Secció Marítima del Parch; lo qual participém gustosos á sa nombrosa parroquia.

IMPREMPTA BARCELONESA, carrer de las Tapias, número 4, Barcelona.

ALS SUSCRIPTORS DE L' ART DEL PAGÉS

La Administració d' aqueix periódich recorda als seus abonats que están en descubert, se serveixin saldar comptes y posarse al corrent de la anyada, ja siga directament á la sucursal, carrer del Bou de la Plassa Nova, n.º 13, papereria, ó per medi de sellos de 0'15 cts., remesos en carta al carrer de la Primpessa, n.º 11, Barcelona.

TURTOS

DE

COCO Y LLINOSA

en cocas y en farina

PER ALIMENT

DEL BESTIAR

y tot lo que tinga
relació ab la

AGRICULTURA

Dirigirse al

CONSULTORI-MOSTRARI
AGRICOLA

Primpessa, 12, entressol,
BARCELONA.

PETITA CORRESPONDENCIA.

Barcelona. — P. y P.	Pagat 1897.	Barcelona. — R. C.	Pagat 1897.
» — Ll. D.	» »	» — M. M.	» »
» — E. T.	» »	» — A. de S.	» »
» — A. D.	» »	» — J. Ll.	» »
» — R. T.	» »	» — J. S.	» »
» — S. y B.	» »	Malgrat. — J. V.	» »
» — P. A. B.	» »		